

การบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*

MANAGEMENT OF THE SUMMER NOVICE ORDINATION PROJECT OF THE SANGHA IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

พระครูสุตวุฒิคุณบัณฑิต (สุนันท์ สุนนโท), นิกม ศรีราช

Phrakhrusutawutthikunbudit (Sunan Sunandho), Nigorn Sriraj

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: nigorn003@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 2. ออกแบบกระบวนการ 3. สร้างรูปแบบการบริหารจัดการโครงการภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 258 รูป การวิจัยเชิงคุณภาพสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 14 รูปหรือคน วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และในเชิงคุณภาพ ใช้การพรรณนาและผสมผสานเป็นองค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1.1 มีนโยบายจากเจ้าคณะภาค 2 ว่า ในแต่ละตำบลจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างน้อยตำบลละ 1 แห่ง 1.2 เยาวชนที่สนใจในการศึกษาต่อในภาคปริยัติธรรม นักธรรม บาลี หรือในระดับอุดมศึกษาที่สูงยิ่งขึ้นไป 1.3 วัดพญางิ้ววรวิหาร มีนโยบายรับเด็กที่ยังไม่จบประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 10 ปีขึ้นไปสามารถบรรพชาอย่างต่อเนื่อง 1.4 เน้นเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งให้โอกาสเด็กได้ศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม 2. กระบวนการในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2.1 การบริหารโครงการตามหลักการบริหารจัดการ 4 M โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2.2 การบริหารจัดการโครงการตามหลักอิทธิบาท 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. การบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 3.1 การเตรียมการดำเนินงาน คณะสงฆ์ในแต่ละตำบลมีการเตรียมการดำเนินงาน

*Received July 11, 2025; Revised August 8, 2025; Accepted August 11, 2025

โครงการ 3.2 การวางแผนการดำเนินการ มีการวางแผนเป็นขั้นตอนการวางนโยบายในการทำงานให้เป็นรูปธรรม 3.3 วิธีการฝึกอบรม มีการปรับการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับระดับความรู้และประสบการณ์ 3.4 กิจกรรมภาคปฏิบัติ มีกิจกรรมภาคปฏิบัติช่วยส่งเสริมการปฏิบัติที่เข้มงวด 3.5 วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน การประเมินจากการฝึกฝนวินัย การทำบุญ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน; คณะสงฆ์

Abstract

Objectives of this research article were: 1. to survey the internal and external environment 2. to design the process 3. to create a management model for the summer novice ordination project of the Sangha in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. It was mixed-method research. The quantitative part collected data from 258 monks in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, while the qualitative part interviewed 14 key informants. The data were analyzed by calculating frequency and percentage, and qualitatively through description and integration to create new knowledge.

The research results were found that: 1. The internal and external environments for the management of the summer novice ordination project of the Sangha in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province was found that 1.1 There was a policy from the Sangha Chief of Region 2 that each sub-district must have at least one place to manage. 1.2 Youth who were interested in further education in the areas of Buddhist scriptures, Dhamma, Pali, or higher education. 1.3 Wat Phanan Choeng Worawihan has a policy to accept children who have not completed primary school year 6, aged 10 years and above, to be ordained continuously. 1.4 Focus on youth in the area that gave children the opportunity to study both secular and religious matters. 2. The process of managing the summer novice ordination project of the monks in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province was that: 2.1 The project management according to the 4 M management principles was at a very high operational level. 2.2 The project management according to the 4 Iddhipada principles was at a very high operational level. 3. Management of the Summer Novice Ordination Project in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province includes:

3.1 Preparation: Each sub-district Sangha prepares thoroughly for project implementation. 3.2 Planning: Clear step-by-step plans and policies are established. 3.3 Training: Programs are tailored to participants' knowledge and experience. 3.4 Practice: Activities promote strict discipline and practical learning. 3.5 Evaluation: Learners are assessed through discipline, merit-making, and participation.

Keywords: Management; Summer Ordination Project; Sangha

บทนำ

คำว่า บรรพชา มีความหมายหลายนัย กล่าวคือ หมายถึงการบวชทั่วไปรวมทั้งอุปสมบทด้วย หรือหมายถึงเฉพาะการบวชเป็นบรรพชระโยคแห่งอุปสมบท (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543) โครงการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรและบวชศีลจาริณีภาคฤดูร้อน เป็นโครงการหนึ่งที่คณะสงฆ์ร่วมกับภาครัฐและเอกชนดำเนินงานตามแผนงานการส่งเสริมและพัฒนาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ส่งเสริมประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความรู้เรื่องหลักธรรมทางศาสนา โดยการบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุสามเณรและบวชศีลจาริณีแล้วศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์ชีวิต นำความรู้ที่ได้รับไปประพฤติปฏิบัติเป็นการพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีมีคุณธรรม พ่อแม่ ผู้ปกครอง และพุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสบำเพ็ญบุญกุศล ได้ใกล้ชิดกับวัดและพระศาสนา ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกของคนในครอบครัว พระสงฆ์ได้แสดงบทบาทในการอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่พุทธศาสนิกชน ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดโครงการนี้จึงเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาตินำความสันติสุขมาสู่สังคมการนำเด็กและเยาวชนเข้ามารับการบรรพชาเป็นสามเณรอุปสมบทเป็นพระภิกษุและบวชศีลจาริณีรับการฝึกฝนอบรมหลักธรรมคำสอนจากพระสงฆ์จึงเป็นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มพูนสติปัญญา สร้างจิตสำนึกค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่เด็กเยาวชน และประชาชนให้เป็นคนดีมีคุณภาพตลอดถึงให้เห็นคุณค่าวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม นำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติที่ยั่งยืนถาวรสืบไป (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2554)

การบรรพชาสามเณรในครั้งนี้ถึงแม้การบวชเป็นสามเณรจะมีพิธีการไม่ยุ่งยาก เพราะมีเพียงการเข้าถึง ไตรสรณคมน์ และถือศีลตามที่พระผู้มีพระภาค ได้ทรงบัญญัติไว้เพียง 10 ข้อดังกล่าวแล้ว แต่สามเณรก็ได้ชื่อว่า เป็นเชื้อสายแห่งสมณะ เป็นนักบวชชายในพระพุทธศาสนาซึ่งนับได้ว่า มีอานิสงส์มาก 1. ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรพชาต่อตนเอง

และครอบครัว 1. ในส่วนตัวเองนั้น ได้รับอะไรใหม่ ๆ และดีที่สุดที่จะได้รับ ในระหว่างที่เขาบรรพชาอยู่ ได้สิ่งที่ดีที่สุดที่ควรจะได้ คือ เรื่องของพระธรรมที่ทำให้บุคคลพ้นจากความทุกข์ และเป็นการสร้างบุญให้กับตนเอง 2. ญาติทั้งหลายมีบิดา มารดา เป็นต้น จะพึงได้อานิสงส์จากการที่ถูกบวช ถ้าลูกหลานของเราบวชจริง ปฏิบัติจริง บิดามารดาก็มีความปิติยินดี พอใจในธรรม ใน ศาสนานี้มากขึ้น การบวชของลูกจะทำให้มีอะไร ๆ เกิดขึ้นหลายประการ เช่น บิดามารดาจะมีศรัทธามากขึ้นมีความมั่นคงในพระศาสนามากขึ้น 3. ทำให้ได้ฝึกวินัย และเข้าใจวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นคณะถ้าบวชแล้วตั้งใจฝึกฝนอบรมตนอย่างจริงจัง สึกออกไปแล้วจะเป็นคนรักวินัย เพราะพระเป็นตัวอย่างทางวินัยให้ดู เข้าซึ้นก็เดินออกไปปณิธาตกันเป็นแถว สวดมนต์หรือฟังเทศน์ท่านก็นั่งเป็นแถว เพราะฉะนั้นคนที่เคยบวชแล้วความมีวินัยก็จะติดเป็นนิสัยไปด้วย 2. ประโยชน์ที่ได้รับต่อสังคม 1. เป็นคนดีเป็นสังคมเนื่องจากเด็กและเยาวชนที่ได้รับการฝึกและบวชบรรพชาสามเณร 2. ได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ ได้ฟังธรรมคำสั่งสอน สามารถขัดเกลาจิตใจของตนเองให้ดีขึ้นตามลำดับเป็นการปลูกฝังให้คนความดีโดยทางอ้อมอีกวิธีหนึ่ง 3. ประชาชนได้ร่วมทำบุญตักบาตร ถวายสังฆทานและมีการทำบุญเพิ่มขึ้น เนื่องจากคนไทยนั้นมีนิสัยเมตตา โอ้อ้อมอารี เมื่อเห็นเด็กและเยาวชนบรรพชาสามเณรเห็นแล้วก็เกิดความเอ็นดู ดังนั้นเมื่อสามเณรเดินปณิธาต ณ บริเวณที่พักของตนเอง จึงมีจิตศรัทธาในส่วนนี้จึงได้มีการร่วมกันทำบุญตักบาตรกันมากขึ้น รวมทั้งการถวายสังฆทานหรือสิ่งของที่ เป็นของใช้ที่จำเป็นต้องใช้นำมาถวายแต่สามเณร 4. ประชาชนเข้าวัดกันมากขึ้นในทั้งวันธรรมดาและวันพระ

โครงการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Reserch) ระหว่างงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Reseach) และงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Reseach) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. ศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3. สร้างรูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การวิจัยต้นแบบและพื้นที่ที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้ พื้นที่ต้นแบบ ได้แก่ วัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีการจัดโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ได้แก่ 1. วัดมเหยงค์ 2. วัดพนัญเชิงวรวิหาร 3. วัดนาคและพื้นที่ที่นำผลการวิจัยไปขยายผล ได้แก่ วัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในพื้นที่อื่น ๆ คือ 1. วัดโบสถ์ 2. วัดตะโก โดยผลจากการวิจัย 1. องค์ความรู้จากการวิจัย นำไปบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีประสิทธิภาพ 2. ผู้ได้รับผลประโยชน์

เยาวชนผู้เข้ารับการบรรพชา ผู้ปกครอง ประชาชน วัด บ้าน โรงเรียน 3. ส่วนประโยชน์เชิงชุมชนและสังคมนั้น เกิดผลทางด้านเศรษฐกิจในประเทศ ทำให้วัดกับชุมชนมีกิจกรรมร่วมกัน สร้างศรัทธาทำให้มีค่านับถือพระพุทธศาสนาและนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีวัดในพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมากอีกทั้งยังเป็นเมืองมรดกโลกที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามีพุทธศาสนิกชนที่นับถือศาสนาพุทธเป็นจำนวนมากและคณะสงฆ์มีการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนอยู่เป็นประจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดต้นแบบ 3 วัด คือ วัดมเหยงคณ์ วัดพนัญเชิงวรวิหาร และวัดนาค ซึ่งเป็นวัดที่เป็นต้นแบบในการจัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน แต่การบริหารจัดการที่เป็นต้นแบบที่จะสามารถถอดบทเรียนเป็นองค์ความรู้ที่ยังไม่เป็นในทิศทางเดียวกันและอาจจะเกิดความเป็นเอกเทศในแต่ละวัด ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การทำวิจัยเพื่อประเมินและออกแบบการบริหารจัดการทำให้เกิดองค์ความรู้นำไปเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการโครงการที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญจึงได้เน้นในเรื่องการทำวิจัยการบริหารจัดการโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อออกแบบกระบวนการในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีของการวิจัย 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ คณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม 725 รูป

2.2 กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) คือ คณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 0.05 ได้จำนวน 258 รูป

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มพระสังฆาธิการ หรือเจ้าคณะผู้ปกครอง กลุ่มพระผู้ดูแลโครงการ กลุ่มผู้นำชุมชนหรือ ผู้ปกครอง กลุ่มครูและเยาวชน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งสิ้น 14 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การถอดบทเรียนจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการใช้สถิติวิจัยขั้นสูงเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบทางการกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นแนวทางการสนทนา ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบอย่างอิสระตามแนวคิดของตนเอง การเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยยืมหนังสือขอความอนุเคราะห์ ประสานวันเวลา สถานที่ และเตรียมอุปกรณ์บันทึกข้อมูลและขั้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคย ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขออนุญาตบันทึกเสียง พร้อมทั้งรับรองการเก็บข้อมูลเป็นความลับตามความสมัครใจของผู้ให้สัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ 1. มุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิเคราะห์สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการวิเคราะห์โดยอาศัยเกณฑ์วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 2. เป็นการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการบันทึกเสียง บันทึกภาพ และนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. สสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.1 มีนโยบายจากเจ้าคณะภาค 2 ว่า ในแต่ละตำบลจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างน้อย ตำบลละ 1 แห่ง เป็นกระบวนการจะพัฒนาความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน ซึ่งการมีนโยบายที่ชัดเจนทำให้การบริหารจัดการงานขึ้น ทำให้เกิดผลที่ดีต่อวัดและชุมชน

1.2 เยาวชนที่สนใจในการศึกษาต่อในภาคปริยัติธรรม นักธรรม บาลี หรือในระดับอุดมศึกษาที่สูงยิ่งขึ้นไปทางวัดมีการสนับสนุนอย่างเต็มที่

1.3 วัดพญัญเชิงวรวิหาร มีนโยบายรับเด็กที่ยังไม่จบประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 10 ปีขึ้นไปสามารถบรรพชาอย่างต่อเนื่องและในระยะยาวมีการช่วยเหลือครอบครัวสามเณรที่บรรพชาแล้ว

1.4 เน้นเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งให้โอกาสเด็กได้ศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม กล่าวคือ ทางโลก คือ ในระดับอุดมศึกษาสามัญ ทางธรรม คือ นักธรรม บาลี

1.5 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ปัญหาในการจัดกิจกรรมยังมียุ่บ้างและการบริหารจัดการไม่ใช่เชิงธุรกิจ ไม่มีการคิดถึงกำไรหรือขาดทุน มีการที่ให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เข้ามาบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

2. กระบวนการในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 การบริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนตามหลักการบริหารจัดการ 4 M โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.32, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.39, S.D.=0.61) รองลงมาคือ ด้านการจัดการ (Management) มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.36, S.D.=0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านคน (Man) ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.26, S.D.=0.57) แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) แต่อาจจะขาด การบริหารจัดการบุคลากรในการขับเคลื่อน

2.2 การบริหารจัดการโครงการตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.30, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านฉันทะ มีใจรัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.30, S.D.=0.64) รองลงมาคือ ด้านวิริยะ พากเพียรพยายาม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.28, S.D.=1.27) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านจิตตะ มีใจจดจ่อ และด้านวิมังสา พิจารณาเหตุสังเกตผล ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.27, S.D.=0.67) แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์มีความพร้อมในด้านฉันทะ มีใจรัก เพราะเป็นการสร้างศาสนทายาทและสืบทอดพระพุทธศาสนา แต่อาจจะขาด ด้านจิตตะ มีใจจดจ่อ และด้านวิมังสา พิจารณาเหตุสังเกตผล หรือ ขาดการทำงานเป็นทีม เป็นลักษณะที่แต่ละวัดทำเอง บริหารจัดการเอง

2.3 การบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.19$, $S.D.=0.46$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านวิธีการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, $S.D.=0.67$) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน การดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, $S.D.=0.67$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.00$) แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์มีความพร้อมในด้านวิธีการฝึกอบรม มีการอบรมที่เป็นมืออาชีพและเกิดผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม แต่อาจจะขาด ด้านวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียนเพราะ การประเมินเชิงคุณธรรมจริยธรรม อาจจะประเมินได้ยาก แต่เกิดผลดีต่อเยาวชนที่ได้เข้ามา บวชและทำให้ผู้ปกครองได้เข้าวัดและศึกษาปฏิบัติธรรมไปด้วย

3. สร้างรูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในแต่ละด้าน มีการบริหารจัดการที่ดี และเป็นแนวทางในการพัฒนาสามารถสร้างเป็นรูปแบบ ประกอบด้วย

3.1 การบริหารโครงการการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนตามหลักการบริหารจัดการ 4 M พบว่า 1. ด้านคน คณะสงฆ์มีการวางแผนการจัดการกำลังคนในการทำงานโครงการ 2. ด้านงบประมาณหรือเงิน คณะสงฆ์มีงบประมาณในการจัดโครงการที่เพียงพอ และมีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ 3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ วัดมีสถานที่จัดอบรมที่เพียงพอ 4. ด้านการจัดการ คณะสงฆ์มีการจัดการโดยมีหัวหน้าโครงการและพี่เลี้ยงที่รับผิดชอบ

3.2 การบริหารจัดการโครงการตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า 1. ด้านฉันทะ มีใจรัก คณะสงฆ์มีความพอใจในการจัดโครงการเพื่อขัดเกลาเยาวชนให้เป็นคนดี 2. ด้าน วิริยะ พากเพียรพยายาม คณะสงฆ์มีการตระหนักถึงความสำคัญของการบวช 3. ด้านจิตตะ มีใจจดจ่อ เยาวชนเกิดสมาธิดีขึ้นกว่าช่วงก่อนเข้ามาบวช 4. ด้านวิมังสา พิจารณาเหตุ สัมผัสเหตุผล คณะสงฆ์มีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการอบรม

3.3 การบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1. ด้านการเตรียมการดำเนินงาน ประกอบด้วย คณะสงฆ์ มีความเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าโครงการเป็นระยะเวลาหลายเดือน 2. ด้านการวางแผนการดำเนินการ ประกอบด้วย คณะสงฆ์เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและเยาวชนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม 3. ด้านวิธีการฝึกอบรม ประกอบด้วย คณะสงฆ์มีวิทยากร อบรมที่เพียงพอ 4. ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย มีการอบรมที่เน้นความสร้างสรรค์ เช่น การทำกลายเสพติดและโทษของการเล่นโทรศัพท์ที่มากเกินไป เป็นต้น

5. ด้านวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 1. มีกิจกรรมбинทบาทเพื่อเป็นการสังเคราะห์ประชาชน 2. มีกิจกรรมทำสมาธิเพื่อขัดเกลาจิตใจภายใน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1. มินนโยบายจากเจ้าคณะภาค 2 ว่า ในแต่ละตำบลจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างน้อยตำบลละ 1 แห่งเป็นกระบวนการจะพัฒนาความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน ซึ่งการมีนโยบายที่ชัดเจนทำให้การบริหารจัดการงานขึ้น ทำให้เกิดผลที่ดีต่อวัดและชุมชน 2. เยาวชนที่สนใจในการศึกษาต่อในภาคปริยัติธรรม นักธรรม บาลี หรือ ในระดับอุดมศึกษาที่สูงยิ่งขึ้นไปทางวัดมีการสนับสนุนอย่างเต็มที่ 3. วัดพนัญเชิงวรวิหาร มีนโยบายรับเด็กที่ยังไม่จบประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 10 ปีขึ้นไปสามารถบรรพชาอย่างต่อเนื่องและในระยะยาวมีการช่วยเหลือครอบครัวสามเณรที่บรรพชาแล้ว 4. เน้นเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งให้โอกาสเด็กได้ศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม กล่าวคือ ทางโลก คือ ในระดับอุดมศึกษาสามัญทางธรรม คือ นักธรรม บาลี 5. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ปัญหาในการจัดกิจกรรมยังมีอยู่บ้างและการบริหารจัดการไม่ใช่เชิงธุรกิจ ไม่มีการคิดถึงกำไรหรือขาดทุนมีการที่ให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เข้ามาบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน สอดคล้องกับงานของพระครูสุวรรณวรการ (พิมพ์ทรัพย์ พุทธาโณ) และคณะ (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการศาสนศึกษาแผนกธรรมของคณะสงฆ์ภาค 1 ผลการวิจัยสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการศาสนศึกษาแผนกธรรมของคณะสงฆ์ภาค 1 พบว่า พระสังฆาธิการในทุกระดับชั้นให้ความร่วมมือกันดี มีกลไกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพโน้มน้าวผู้เรียนให้เข้าถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง ทำให้มีครูที่มีศักยภาพมีความเชี่ยวชาญเฉพาะตัว และมีปริมาณอย่างเพียงพอต่อการเรียนการสอน เพราะอยู่ในศูนย์กลางทางการศึกษา ปฏิรูปเทศดีกว่าต่างจังหวัด

2. กระบวนการในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 การบริหารโครงการการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนตามหลักการบริหารจัดการ 4 M โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.32, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.39, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการจัดการ (Management) มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.36, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านคน (Man) ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.26, S.D. = 0.57) แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์มีความ

พร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) แต่อาจจะขาด การบริหารจัดการบุคลากรในการขับเคลื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหานิกธ ฐานุตโร และคณะ (2562) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 โดยภาพรวม พบว่า พระสังฆาธิการ ครูสอนบาลี เจ้าสำนักเรียน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 ตามหลักการบริหารจัดการ POSDC ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.90, S.D.=0.931) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านและ

2.2 การบริหารจัดการโครงการตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.30, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านฉันทะ มีใจรัก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.30, S.D.=0.64) รองลงมาคือ ด้านวิริยะ พากเพียรพยายาม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.28, S.D.=1.27) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านจิตตะ มีใจจดจ่อ และด้านวิมังสา พิจารณาเหตุสังเกตผล ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.27, S.D.=0.67) แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์มีความพร้อมในด้านฉันทะ มีใจรัก เพราะเป็นการสร้างศาสนทายาทและสืบทอดพระพุทธศาสนา แต่อาจจะขาดด้านจิตตะ มีใจจดจ่อ และด้านวิมังสา พิจารณาเหตุสังเกตผล หรือ ขาดการทำงานเป็นทีม เป็นลักษณะที่แต่ละวัดทำเอง บริหารจัดการเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย อรัณยกันนท และคณะ (2563) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับจริงมาก ($\bar{X}$ =3.82, SD=0.56) สำหรับผล

2.3 การบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 1. การเตรียมการดำเนินงาน 1. คณะสงฆ์ในแต่ละตำบลมีการเตรียมการดำเนินงานโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนและแต่ละวัดมีกระบวนการเตรียมงานนั้นมีการวางแผนที่ดีในหลายด้าน 2. คณะสงฆ์มีการเตรียมงานในบางครั้งอาจขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและบางครั้งเยาวชนอาจไม่มีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ 2. การวางแผนการดำเนินการ 1. คณะสงฆ์มีการวางแผนเป็นขั้นตอนการวางแผนนโยบายในการทำงานให้เป็นรูปธรรมมีวิทยากรที่เป็นพระสงฆ์และนำหลักสูตรอบรมศีลธรรมจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมาประยุกต์ด้วยมีการปฐมนิเทศ

ก่อนที่สมัครใจเข้ามาบรรพชา 2. การมีส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่นและวัดต่าง ๆ ในการจัดเตรียมสถานที่และทรัพยากรทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างราบรื่นและได้รับการสนับสนุนจากสังคมในพื้นที่ 3. ผู้บรรพชาบางคนอาจไม่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ได้มีความตั้งใจจริง 3. วิธีการฝึกอบรม 1. คณะสงฆ์มีการปรับการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับระดับความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน เน้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ต่อเยาวชน เช่น การนำหลักสูตร คิปปปฏิบัติ ข้อปฏิบัติของผู้ครองเรือน ที่ถูกต้อง หรือการสวดมนต์ นั่งสมาธิ หรือ การทำงาโยจจากยาเสพติด เป็นต้น 2. มีการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรและองค์กรในการปฏิบัติตามค่านิยมและหลักจริยธรรมในทุกวันของชีวิตและการทำงาน 3. มีการดำเนินงานเป็นกระบวนการในการฝึกอบรมเพื่อให้คนที่เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ต่าง ๆ 4. กิจกรรมภาคปฏิบัติ 1. มีกิจกรรมภาคปฏิบัติช่วยส่งเสริมการปฏิบัติที่เข้มงวดและการเรียนรู้การใช้ชีวิตในระเบียบแบบแผน 2. พระพี่เลี้ยงมีความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมในการนำทีมและดำเนินโครงการไปสู่ความสำเร็จ มีการฝึกปฏิบัติสมาธิ การทำบุญ การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน 3. มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชุมชน เช่น การทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือการร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมสาธารณะ 5. วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน 1. การประเมินจากการฝึกปฎิบัติ การทำบุญ การช่วยเหลือผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในชุมชน ซึ่งเป็นการประเมินที่สะท้อนถึงการพัฒนาด้านจิตใจและจริยธรรม 2. มีการใช้เครื่องมือหรือแบบประเมินที่เหมาะสมสำหรับการวัดความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูจิตตาทิรม (ภูมิพัฒน์ ปกสุโร) และคณะ (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้พุทธปรัชญาในการจัดการโครงการบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อน อำเภอร่องไหม จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน อำเภอร่องไหม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เป็นโครงการที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการจัดโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยมีวัดที่มีการจัดโครงการจำนวน 4 วัด ได้แก่ วัดภูเขาหิน วัดประดิษฐ์ธรรม วัดควนอุโบสถ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเจ้าอธิการวุฒิชัย ฐานุตโรและคณะ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนเข้าอบรมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของชุมชนบ้านหนองช้าง ตำบลเขาวง อำเภอร่องไหม จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมของเยาวชนก่อนบรรพชาสามเณร ส่วนใหญ่ชอบเล่นเกมสโมมือถือ เยาวชนบางคนก็มีสมาธิสั้น อยู่กับที่หรือนั่งนาน ๆ ไม่ค่อยได้ บางคนก็มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เชื่อฟังผู้ปกครองและผู้ใหญ่ บางคนไม่มีพื้นฐานในการสวดมนต์ไหว้พระ พฤติกรรมภายหลังบรรพชาสามเณรแล้ว จากการสังเกตของพระพี่เลี้ยงและผู้ปกครองของเยาวชน พฤติกรรม

ของเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ การชอบสวดมนต์ไหว้พระ และสามารถจำบทสวดมนต์ได้แม่นยำ เยาวชนบางคนก็ช่วยงานบ้านผู้ปกครองได้ดีขึ้น ลดความก้าวร้าว

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2. เพื่อออกแบบกระบวนการในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนคณะสงฆ์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีประสิทธิภาพ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยวิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ พบว่า องค์ความรู้จากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้
การเตรียมการดำเนินงาน ดังนี้

1. คณะสงฆ์ในแต่ละตำบลมีการเตรียมการดำเนินงานโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนและแต่ละวัดมีกระบวนการเตรียมงานนั้นมีการวางแผนที่ดีในหลายด้าน

2. คณะสงฆ์มีการเตรียมงานในบางครั้งอาจขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและบางครั้งเยาวชนอาจไม่มีความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ

การวางแผนการดำเนินการ ดังนี้

1. คณะสงฆ์มีการวางแผนเป็นขั้นตอนการวางแผนนโยบายในการทำงานให้เป็นรูปธรรมมีวิทยากรที่เป็นพระสงฆ์และนำหลักสูตรอบรมศีลธรรมจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมาประยุกต์ด้วยมีการปฐมนิเทศก่อนที่สมัครใจเข้ามาบรรพชา

2. การมีส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่นและวัดต่าง ๆ ในการจัดเตรียมสถานที่และทรัพยากรทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างราบรื่นและได้รับการสนับสนุนจากสังคมในพื้นที่

3. ผู้บรรพชาบางคนอาจไม่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ได้มีความตั้งใจจริง

วิธีการฝึกอบรม ดังนี้

1. คณะสงฆ์มีการปรับการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับระดับความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน เน้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ต่อเยาวชน เช่น การนำหลักสูตรคิทธิปฏิบัติ ข้อปฏิบัติของผู้ครองเรือนที่ถูกต้อง หรือ การสวดมนต์ นั่งสมาธิ หรือการทำงานไกลจากยาเสพติด เป็นต้น

2. มีการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรและองค์กรในการปฏิบัติตามค่านิยมและหลักจริยธรรมในทุกวันของชีวิตและการทำงาน

3. มีการดำเนินงานเป็นกระบวนการในการฝึกอบรม เพื่อให้คนที่เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ต่าง ๆ

กิจกรรมภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. มีกิจกรรมภาคปฏิบัติช่วยส่งเสริมการปฏิบัติที่เข้มงวดและการเรียนรู้การใช้ชีวิตในระเบียบแบบแผน

2. พระพี่เลี้ยงมีความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมในการนำทีมและดำเนินโครงการไปสู่ความสำเร็จ มีการฝึกปฏิบัติสมาธิ การทำบุญ การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน

3. มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชุมชน เช่น การทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือการร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมสาธารณะ

วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน ดังนี้

1. การประเมินจากการฝึกฝนวินัย การทำบุญ การช่วยเหลือผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในชุมชน ซึ่งเป็นการประเมินที่สะท้อนถึงการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและจริยธรรม
2. มีการใช้เครื่องมือหรือแบบประเมินที่เหมาะสมสำหรับการวัดความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะสงฆ์ควรมีนโยบายการทำหลักสูตรการบริหารจัดการโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. หน่วยงานราชการควรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะสงฆ์ควรมีการอบรมพระวิทยากรก่อนทำการอบรมโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อน
2. โรงเรียนควรมีแผนในการที่จะให้นักเรียนเข้ามาอบรมในโครงการ
3. คณะสงฆ์ควรมีกิจกรรมพาสานแผนำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมให้เหมาะสมและสมควรแก่สมณสาธูป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ควรทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ AI ในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาในภาคฤดูร้อนของคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2554). *แนวทางการดำเนินงานโครงการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรและบวชศีลจาริณีภาคฤดูร้อน*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา และวัฒนธรรม.
- เจ้าอธิการวุฒิชัย ฐานุตโร และคณะ.(2565). การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเยาวชนเข้าอบรมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนของชุมชนบ้านหนองช้าง ตำบลเขาวงกต อำเภอดุสิตบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 7(2), 199-208.

- พรชัย อรัณยกันนที และคณะ . (2563). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 10(2), 63-78.
- พระครูจิตตาทิรม (ภูมิพัฒน์ ปภสฺสโร) และคณะ. (2562). การประยุกต์ใช้พุทธปรัชญาในการจัดการโครงการบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมส์*, 6(8), 4001-4015.
- พระครูสุวรรณวรการ (พิมพ์ทรัพย์ พุทธาโณ) และคณะ. (2558). การพัฒนาการจัดการศาสนศึกษาแผนกธรรมของคณะสงฆ์ภาค 1. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(3), 17-32.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานิกุล ฐานุตโตโร และคณะ. (2562). ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(3), 73-85.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Singapore: Times Printers Sdn. Bhn.